

การเปลี่ยนผ่านจากครูเป็นจุดศูนย์กลางสู่นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางวิชาทักษะคีย์บอร์ด ด้วยการประเมินตนเอง

TRANSITION FROM TEACHER CENTER TO CHILD CENTER IN BASIC KEYBOARD COURSE BY SELF-ASSESSMENT

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ และหยาง เจียน่า

Sakchai Hiranraks and Yang Jiana

สาขาดนตรี, คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Music, Faculty of Music Bangkok Thonburi University

(Received : April 19, 2021 Revised : April 28, 2021 Accepted : April 30, 2021)

บทคัดย่อ

วิชาทักษะคีย์บอร์ดเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาสาขาวิชาเอกดนตรีในระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งหวังให้นักศึกษานำความรู้และทักษะคีย์บอร์ดไปใช้ในกิจกรรมทางดนตรีอื่น ๆ การสอนอยู่ในรูปแบบกลุ่ม โดยครู 1 คน ต่อจำนวนนักศึกษาจำนวน 10-15 คน รูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในรูปแบบที่ “ครูเป็นจุดศูนย์กลาง” โดยครูสอนเป็นผู้เลือกความรู้ สาทิต อธิบายและให้นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติ การสอนรูปแบบดังกล่าวส่งผลต่อนักศึกษาที่มาจากหลายเครื่องมือเอก รวมทั้งวิชามีเนื้อหาที่กว้าง หลากหลายและต้องใช้เวลาจึงจะมีความทักษะคีย์บอร์ดความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนด ทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งปัญหาหนึ่งเกิดจากรูปแบบวิธีการสอน การเปลี่ยนผ่านจากครูเป็นจุดศูนย์กลางมาเป็นการใช้การประเมินตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง ด้วยวิธีการดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจว่า ตนเองต้องเรียนอะไรบ้าง สามารถจัดลำดับความสำคัญ สามารถออกแบบการเรียนรู้ จากการประเมินตนเองที่ดี ทำให้ผู้เรียนรับรู้ถึงข้อดี ข้อบกพร่อง และมีแรงจูงใจในการนำข้อบกพร่องไปแก้ไข ด้วยการปรับปรุงการปฏิบัติทักษะคีย์บอร์ดในระหว่างเรียน (formative assessment) ช่วยให้นักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รายวิชาได้กำหนดไว้

คำสำคัญ: วิชาทักษะคีย์บอร์ดพื้นฐาน ครูเป็นจุดศูนย์กลาง, นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง, การประเมินตนเอง

ABSTRACT

Basic Keyboard Course is a compulsory subject for all music students major, the objectives of this course are broad, and the teacher-center approach is mainly used. Based on this teaching method, a teacher selects appropriate knowledge and skills for teaching by demonstration and the student practice individually. However, some students struggle with learning on their own. To support these students, a student- center approach could be effectively used as a helpful strategy. More specifically, by self-assessment, the students will know in advance what they will learn, and what they do well or cannot do. Also, they will be able to realize what their problems related to their keyboard skills are and how to cope and solve these difficulties. The student-center approach can be used as an alternative way to help student succeed in learning Basic Keyboard course.

Keyword: , Keyboard Course, Teacher-Center approach, Child-Center approach, Self-Assessment

บทนำ

วิชาทักษะคีย์บอร์ด หมายถึง วิชาที่ใช้คีย์บอร์ด เปียโนหรือเครื่องดนตรีประเภทลิ้นนิ้วไฟฟ้าเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยเรียนเป็นกลุ่ม มีผู้เรียนมากกว่า 10 คนหรือตามจำนวนเครื่องดนตรีที่มี โดยมีครูผู้สอน 1 คนต่อนักเรียนจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างไปจากชั้นเรียนแบบ ครู 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน

วิชาดังกล่าวรับอิทธิพลจากประเทศสหรัฐอเมริกาและมีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษหลายชื่อ ดังเช่น

Keyboard Functional, Piano Group, Keyboard Group สำหรับประเทศไทย ในสถาบันอุดมศึกษามีหลายชื่อเช่นกัน ดังเช่น พื้นฐานคีย์บอร์ด 1-2 (Basic Keyboard 1-2) ทักษะคีย์บอร์ด 1-2 (Keyboard skills 1-2) ทักษะคีย์บอร์ด 1-4 (Keyboard skills) 1- 4 คีย์บอร์ดพื้นฐาน (Basic Keyboard) คีย์บอร์ดสำหรับดนตรีประยุกต์ (Keyboard for Applied Music) วิชาปฏิบัติคีย์บอร์ด (Keyboard Practice)

วิชาดังกล่าว ในประเทศสหรัฐอเมริกา จากคู่มือของ National Association School of Music (NASM) ได้กำหนด ความรู้และทักษะพื้นฐานของนักศึกษาปริญญาตรีว่า นักศึกษาทุกคนต้องมีความรู้และทักษะในด้าน Keyboard competency ซึ่งเรื่องนี้ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 โดยกำหนดเป็นข้อ

บังคับ (laws) สำหรับมหาวิทยาลัยที่ต้องการรับรองมาตรฐานจาก NASM

1. ฟังการอ่านโน้ตจากหนังสือเพลง
2. ฟังการทำเสียงประสาน การทำดนตรีปฏิภาณ การย้ายบันไดเสียง
3. ฟังการอ่านโน้ตและบรรเลงประกอบ การขับร้อง การบรรเลงดนตรี

ปัจจุบัน จาก คู่มือของ NASM guidelines ได้มีการกำหนด ทักษะคีย์บอร์ด สำหรับสายครูดนตรี และนักดนตรี จะต้องมีความสามารถดังนี้

- การบรรเลงเสียงประสานด้วยคอร์ดพื้นฐาน (Harmonies melodies with I, IV, V7 / with A min, C7 / w/o symbols)
- การทำดนตรีปฏิภาณแนวบรรเลงประกอบ (Improvise accompaniments)
- การทำดนตรีปฏิภาณแนวทำนอง (Improvise melodies)
- การย้ายบันไดเสียงทำนอง รวมไปถึงการย้ายบันไดเสียงของการบรรเลงประกอบและการประสานเสียง (Transpose melodies / Transpose harmonization)
- การอ่านโน้ตแบบฉบับพลัน (Sight-read open scores / Sight-read accompaniments)
- การบรรเลงเพลงเดี่ยว การบรรเลงตามการเคลื่อนที่ของคอร์ด และบันไดเสียง (Play piano solos / Memories piano solos / Play chord progressions / Play scales)
- การบรรเลงประกอบเพลงทั้งเดี่ยวและวง (Accompany soloists / Accompany groups)

ซึ่งขอบเขตเนื้อหาวิชาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่เปิดสอนวิชาเอกดนตรี มีการกำหนดเนื้อหาที่คล้ายและแตกต่างกันไปกับของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังเช่น มหาวิทยาลัย ก มีการกำหนดขอบเขตรายวิชาดังนี้ ทักษะขั้นพื้นฐานในการบรรเลงคีย์บอร์ด การพัฒนาทักษะการบรรเลงคีย์บอร์ด การอ่านโน้ต การประสานเสียง การย้ายบันไดเสียง การดัน และการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการบรรเลง มหาวิทยาลัย ข กำหนดว่า ปฏิบัติคีย์บอร์ดพื้นฐานเกี่ยวกับการบรรเลง ทำทาง การฝึกบันไดเสียง การเล่นคอร์ด การบรรเลงเดี่ยว การบรรเลงประกอบการขับร้อง และเครื่องดนตรีอื่น การดูแลรักษาเครื่องดนตรี การฝึกซ้อมที่ถูกต้อง มหาวิทยาลัย ค การปฏิบัติคีย์บอร์ดระดับพื้นฐาน โดยศึกษาการปฏิบัติคีย์บอร์ดพื้นฐาน ฟังปฏิบัติบทเพลงประเภทต่าง ๆ รวมทั้งฝึกการเล่นตามสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในบทเพลง ฟังปฏิบัติบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์อย่างน้อย 2 ชาร์ป 2 แพลตใน 1-2 ช่วงเสียง รวมทั้งฝึกการเล่นอเพจจีโอโนบันไดเสียงนั้น ๆ มหาวิทยาลัย ง กำหนดว่า การเรียนปฏิบัติคีย์บอร์ด การวางนิ้ว การฝึกไล่บันไดเสียงการจัดคอร์ด บทฝึกและวรรณกรรมดนตรีต่าง ๆ ตลอดจนฝึกเล่นเพลงที่อยู่ในความนิยม

จากการสำรวจของการเรียนการสอนวิชาทักษะคีย์บอร์ดของหลายสถาบันการศึกษาต่างพบว่า เนื้อหาและขอบเขตของรายวิชากว้างมาก ซึ่งส่งผลให้กับผู้เรียน ในการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะเมื่อรายวิชาดังกล่าว เป็นรายวิชาที่กำหนดให้นักศึกษาทุกเครื่องมือต้องเรียนรู้ทุกคน นักศึกษาที่เลือกเรียนเครื่องอื่นๆ เช่นประเภทเครื่องเป่า หรือเครื่องประกอบจังหวะ นักศึกษาจะไม่คุ้นเคยกับเครื่องลิ้นนิ้ว นักศึกษาหลายคนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ส่งปัญหาต่อการฝึกซ้อมที่ต้องใช้ระยะเวลาเพื่อให้ตนเองมีทักษะความชำนาญ ปัญหาที่สำคัญหนึ่งเกิดจาก การเรียนปฏิบัติทางดนตรีแบบครูเป็นจุดศูนย์กลาง

ครูเป็นศูนย์กลางและนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

ครูเป็นศูนย์กลางเป็นรูปแบบที่ใช้กันมาแต่โบราณ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบมุขปาฐะ (Oral-tradition) ซึ่งการเรียนรู้สมัยใหม่เรียกว่า การเรียนแบบนอกระบบ (informal- learning) หรือการเรียนตามอัธยาศัย (nonformal-learning) รูปแบบของการเรียนรู้มักอยู่ในรูปของ ครูผู้สอนที่มีความชำนาญกับนักเรียนที่เรียกว่าเด็กฝึกงาน (master- apprenticeship) โดยผู้เรียนจะแสวงหาครูผู้ที่มีความรู้ความชำนาญแล้วสมัครไปเป็นลูกศิษย์ รูปแบบการเรียนรู้ ครูเป็นผู้กำหนดความรู้ ครูสอนผ่านการสาธิต (demonstrate) ผู้เรียนมีหน้าที่สังเกตและประพฤติปฏิบัติเลียนแบบครูผู้สอน ครูจะคัดเลือกความรู้ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน ครูทำหน้าที่บอกความรู้แก่ผู้เรียน (Lucy Green, 2008) ในดนตรี การเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีต ซึ่งรูปแบบที่สำคัญ ไม่เพียงแต่ครูจะให้ความรู้ผู้เรียนแล้ว ครูยังเลือกเนื้อหา เครื่องดนตรีที่เหมาะสมกับจริตของผู้เรียน และที่สำคัญ ครูจะพาลูกศิษย์ไปเรียนรู้การปฏิบัติจริงในงานการแสดงต่างๆ เรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสม เรียนรู้หลักจริยธรรมประเพณีของวิชาชีพ ในการสอนดนตรี ครูจะสอนผู้เรียนทีละคน (one -to- one) และมักพบว่า ในการสอนครูดนตรีของไทย ผู้เรียนส่วนใหญ่พักที่บ้านครู ครูจะสอนนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันไปตามความรู้ ทักษะ สติปัญญา และจริตของผู้เรียน แต่ในปัจจุบัน การสอนแบบดังกล่าวได้เปลี่ยนไป จะพบในคณะดนตรี ในมหาวิทยาลัยหรือในโรงเรียนดนตรีโดยเฉพาะที่ครูหนึ่งคนจะสอนผู้เรียนทีละคน และเรียกการสอนแบบดังกล่าวนี้ว่า การสอนแบบสตูดิโอ (studio teaching) (Michael Wride, 2018)

เมื่อระบบการศึกษาจากแบบเดิมมาสู่ระบบโรงเรียน จากเดิมผู้เรียนเรียนกับครูที่บ้าน ที่สำนักเริ่มย้ายมาเรียนที่โรงเรียน และที่สำคัญ การเรียนในโรงเรียนจะเรียนรวมกัน มีตั้งแต่ 20 คนไปถึง 40 คน โดยมีครู 1 คน รูปแบบการเรียนแบบ ครูเป็นจุดศูนย์กลางได้เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาในระบบใหม่ ครูผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบไป ครูจะกลายเป็นจุดศูนย์กลาง ครูจะเน้นความรู้ตามหลักสูตร ตามตำรา ครูสอนคนเดียว การสอบเน้นในความรู้ การวัดผลเน้นตัดสินผลการเรียนได้หรือตก รูปแบบที่เป็นลักษณะเด่นของการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางคือ รูปแบบการสื่อสารทางเดียว ครูเป็นผู้บอก ผู้เรียนไม่ค่อยมีบทบาท ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้รับความรู้ ดังนั้นการเรียนแบบดังกล่าวนี้ ส่งผลให้นักเรียนส่วนหนึ่งได้กลายเป็นผู้เรียนที่เหนื่อยเฉยต่อการเรียนรู้ (passive learning) (ทศนา แคมณี, 2558)

ในวิชาดนตรี การสอนแบบครูเป็นจุดศูนย์กลางพบทั้งในการสอนวิชาที่เน้นการสอน เนื้อหา ผ่านการรู้การจำ(knowing)และความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ (understanding) ดังเช่นวิชา ทฤษฎีดนตรีและวิชาประวัติทางดนตรี และการสอนทักษะทางดนตรี (skills) ทั้งในการสอนวงขับร้องประสานเสียง(choral) วงดนตรี(band) หรือในชั้นเรียนดนตรีศึกษา รูปแบบการสอนที่นิยมใช้เรียกว่า การสอนอย่างเป็นระบบ (systematic instruction) แบบการสอนดนตรีแบบครูชี้หน้าโดยตรง (direct music instruction) (Barak Rosenshine, Hidegard Froehlich and Inshad Fakhouri, 2002) โดยมีขั้นการสอนที่สำคัญดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนบทเพลง บันไดเสียง หรือสิ่งอื่น ๆ ที่เรียนมาก่อน ขั้นที่ 2 ครูชี้แจงว่าในครั้งนี้จะเรียนอะไร และชี้แนะว่าต้องทำอย่างไร จึงจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ขั้นที่ 3 ชี้แนะ สาธิต สอนสั่งขั้นตอน วิธีการ เทคนิคในการฝึกปฏิบัติให้กับผู้เรียนไปฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ขั้นที่ 4 จากที่ผู้เรียนได้ไปฝึกปฏิบัติและนำมาปฏิบัติให้ครูผู้สอนได้ดู ครูประเมินผลงานผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนฝึกโดยอิสระด้วยตนเอง ขั้นที่ 6 ทบทวนเป็นระยะ ๆ อาจเป็นสัปดาห์ หรือเดือน

รูปแบบการสอนแบบกลุ่มดังกล่าว เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามก็เกิดปัญหากับผู้เรียนที่ช้า หรือไม่สามารถสังเกตการณ์สาธิต การอธิบายของครูได้ทัน ก็ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ประกอบกับการเรียนเป็นกลุ่ม ทำให้ครูไม่สามารถที่จะตรวจเช็คผู้เรียนเป็นรายบุคคลในระหว่างเรียนได้ว่าผู้เรียนมีปัญหาเช่นใด จะรู้จักต่อเมื่อมีการสอนเป็นรายบุคคล ซึ่งก็สายเกินไปที่ผู้เรียนจะปรับปรุงแก้ไขตนเองได้ทัน (Barak Rosenshine, Hidegard Froehlich and Inshad Fakhouri, 2002)

นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง การเรียนแบบนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เป็นวิธีการ เป็นแนวคิดของกลุ่ม constructivism ที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองได้ ถ้ามีความรู้ มีทักษะเบื้องต้นเพียงพอ ถ้าได้รับความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่ และมีความท้าทายในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความรู้ประสบการณ์เดิม รวมไปถึงความสามารถที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะได้รับความรู้นั้น ผู้เรียนก็จะสามารถเรียนรู้สิ่งเหล่านั้นได้ด้วยตนเอง การเรียนแบบนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง ช่วยทำให้การเรียนการสอนเปลี่ยนนักเรียนจาก “เหนื่อยเฉย” (passive learning) เป็นนักเรียนที่เรียนด้วย “ความกระตือรือร้น” (active learning) (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2558) (Susan Hallam 2006) (David J. Elliot and Marris Silverman.2014)

การเรียนรู้ด้วยวิธีกลุ่ม การเปลี่ยนจากครูเป็นจุดศูนย์กลางมาสู่นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนสามารถทำได้โดยง่าย โดยสิ่งแรกที่ครูผู้สอนต้องทำคือ 1) ครูต้องเชื่อว่า ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ได้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนได้ เล่นเพลงที่ครูกำหนดให้ได้ สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของวิชาเป็โนกลุ่มได้ 2) ความรู้ใหม่ที่จะเกิดขึ้นนั้นต้องมีความหมาย มีคุณค่า และผู้เรียน

ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เรียนรู้ในการสอน ครูต้องอธิบายให้ผู้เรียนเห็นว่าสำคัญกับสิ่งที่เรียนว่ามีความจำเป็นสำหรับนักดนตรี ครูดนตรีที่ประสบความสำเร็จจะต้องรู้และกระทำได้ การสร้างความเชื่อ การเห็นคุณค่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะฝึกปฏิบัติต่อไป 3) ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนนั้นเกิดจาก ความรู้เก่าที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว เมื่อเจอกับความรู้ใหม่ที่ครูผู้สอนได้ให้ประสบการณ์ใหม่ เพลงใหม่ แบบฝึกหัดใหม่ เมื่อผู้เรียนได้ฝึกกระทำด้วยตนเอง และให้ความสำคัญกับความรู้ใหม่ สามารถเชื่อมโยงความรู้อีกกับความรู้อื่น เทคนิคเก่ากับเทคนิคใหม่ ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ความสามารถมาใช้กับเพลงใหม่ สถานการณ์ใหม่ จะส่งผลให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง (Moss and Brookheart, 2009) 4) นักทฤษฎี constructivism กล่าวว่า การกำหนดให้ผู้เรียนต้องเป็นผู้กระทำด้วยตนเอง และสามารถที่จะเลือกงาน สร้างงาน ตามความสนใจ ตามความชอบ หรือความถนัด ของแต่ละบุคคล จะดีกว่าที่บังคับให้ผู้เรียนทุกคนสร้างงานเหมือนผลผลิตจากโรงงาน แบบแบบเดียว เหมือนกันหมด แต่อาจด้อยคุณภาพ ดังนั้น ครูผู้สอนเปี่ยมในกลุ่มสามารถให้งานที่แตกต่างหลากหลายไปตามความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนอาจเลือกที่จะทำงาน A C และ E จากงานทั้งหมด A B C D E โดยงานที่ผู้เรียนเลือกที่จะทำต้องมีผลสัมฤทธิ์ในระดับ 80 % ซึ่งการที่ผู้เรียนสามารถทำในระดับนี้ ดีกว่า ผู้เรียนสามารถทำงาน A ถึง E ในระดับผ่านแค่ 50 % และที่สำคัญ การเรียนรู้แบบต่อเนื่องตลอดชีวิต จะทำให้ผู้เรียนที่เห็นความสำคัญของวิชา สามารถไปฝึกปฏิบัติต่อไปเมื่อปิดภาคเรียน หรือเมื่อมีเวลาว่างต่อไป

การประเมินตนเอง (self-assessment¹)

จากวิทยานิพนธ์ เรื่อง Student Self-Assessment: Teachers' Definitions, Reasons, and Beliefs ของ Christopher Daren Andrews (2016) ได้ทำการทบทวนวรรณกรรม และกล่าวถึงความหมายของคำว่า การประเมินตนเอง (self-assessment, SSA) ไว้ว่า คำว่า การประเมินตนเอง มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายและยังคล้ายกับคำอื่น ๆ เช่น การประเมินเพื่อตัดสินตนเอง (self-evaluation, การสะท้อนตนเอง (self-reflection) การควบคุมตนเอง (self-monitoring) การสะท้อน(reflection) การให้เกรดตนเอง (self-grading) และการหาค่าความสามารถตนเอง (self-appraisal) ซึ่งทุกคำมีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า การประเมินตนเอง แต่อย่างไรก็ตามการนิยามดังกล่าวกว้างมาก เป็นการประเมินที่รวมทั้งการประเมินระหว่างเรียน และการประเมินหลังเรียน (formative and summative)

ความหมายการประเมินตนเอง

การประเมินตนเอง (self -assessment) มาจากคำว่า self คือ ตนเอง และคำว่า assessment คือ การประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อการปรับปรุง ดังนั้น การประเมินตนเอง self -assessment จึงเป็นการประเมินตนเองเพื่อการปรับปรุงตนเอง เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาดตนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากคำว่า การประเมินเพื่อการตัดสิน (self - evaluation) (Paul Back and other, 2003)

เดิมการประเมินตนเอง หมายถึง ผู้เรียนได้มีการประเมินตนเอง โดยประเมินกับเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาหรือเป้าหมายที่ตนเองได้กำหนดไว้ โดยมุ่งศึกษาถึงช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองทำได้กับเกณฑ์หรือเป้าหมายดังกล่าว แต่ปัจจุบัน การประเมินตนเอง ไม่เพียงแต่ผู้ประเมินต้องรู้ว่า ตนเองรู้ช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองทำได้กับเกณฑ์ที่ถูกกำหนดไว้ ผู้ประเมินต้องรู้ว่ามีการแก้ไข และที่สำคัญสูงสุด คือ ต้องมีความต้องการในการแก้ไขให้ตนเองนั้นบรรลุไปตามเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากจะพบว่าบ่อยครั้งที่ผู้เรียนได้มีการประเมินตนเอง รู้ว่าตนเองมีปัญหาอะไร แต่ขาดแรงผลักดันตนเองในการแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งทำให้ขาดปัจจัยสำคัญคือ การพัฒนาดตนเอง เพียงแต่รู้แต่ไม่กระทำ (Moss and Brookheart, 2009)

อะไรไม่ใช่การประเมินตนเอง

- การประเมินตนเองต้องเน้นการก้าวหน้าของตัวผู้เรียนโดยตัวผู้เรียนเอง ไม่ใช่การนำตนเองไปเปรียบเทียบกับอื่น แข่งขันกับผู้อื่น ที่สำคัญคือต้องไม่เน้นที่ประเมินตนเองว่าตนเองจะได้คะแนนเท่าไร หรือได้เกรดอะไร (Bound, 1999 อ้างใน Andrew, 2016)
- การประเมินตนเอง มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการเรียนแบบรวมด้วยช่วยกัน (corroborate) มุ่งเน้นการเปรียบเทียบตนเองกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ไม่เน้นการแข่งขัน (Kasanen and Rätty (2002) อ้างใน Andrew, 2016)
- การประเมินตนเองต้องมุ่งเน้นการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาดตนเองไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ (goals) ตามที่หลักสูตรกำหนด เป็นกระบวนการที่ต้องเกิดในช่วงระหว่างเรียน (formative assessment) ไม่ใช่วิธีการที่ใช้ในการประเมินแบบสรุปผลหลังเรียน (summative assessment) (Taras, 2010 อ้างใน Andrew, 2016)

¹ การประเมินตนเองในบทความนี้ หมายถึงการประเมินตนเองในด้านการศึกษาในชั้นเรียนที่ผู้เรียนได้ทำการประเมินผลงานของตนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากการประเมินตนเองในบริบทอื่น ๆ

- การประเมินตนเองต้องมุ่งพัฒนาทักษะและความสามารถ (skills competence) ของผู้เรียนในการนำไปใช้ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) ไม่มุ่งเน้นเพียงความรู้ที่ใช้ในช่วงเรียนเท่านั้น knowledge (Brew 1999 อ้างใน Andrew, 2016)

กระบวนการ การประเมินตนเองในทางดนตรี

กระบวนการ การประเมินตนเองในทางดนตรี ในที่นี้หมายถึง การประเมินระหว่างเรียนแบบ (formative assessment) ที่เป็นการประเมินเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่การประเมินเพื่อสอบเพื่อให้เกรดแบบจบภาคเรียน (summative assessment)

การประเมินตนเองในทางดนตรีเป็นกระบวนการ (process) ผลผลิต (product) รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะลดช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองทำได้กับสิ่งที่กำหนดไว้ (gap) ดังนั้นกระบวนการดังกล่าวจะประสบความสำเร็จเมื่อดำเนินการดังนี้ (Andrade (2019), Zi Yan & Gavin T.L. Brown (2017), Moss & Brookheart (2009), Andrade & Y. Du (2007))

1. ครูต้องสร้างให้ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจว่า ความรู้ ความเข้าใจและทักษะทางดนตรีที่ตนเองต้องกระทำได้นั้นมีอะไรบ้าง
2. ผู้เรียนต้องมีตัวอย่างที่ดี ที่ถูกต้องในการฟังเป็นตัวอย่าง และเพื่อเปรียบเทียบตัวอย่างที่ดีกับงานที่ตนเองกระทำได้
3. ผู้เรียนสามารถประเมินได้ว่า มีอะไรที่ตนเองทำได้ดี และอะไรที่ตนเองทำได้ไม่ดี และเหตุที่ไม่ดีนั้นเกิดจากสาเหตุใด
4. ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ ผลักดันตนเอง ในการนำเอาข้อสรุปไปปฏิบัติใช้ได้จริง เพื่อให้ลดช่องว่าง ลดปัญหาที่เกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ก่อนที่จะมีการประเมินในขั้นสุดท้าย

การประเมินโดยผู้เรียนในทางดนตรีที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

การประเมินโดยผู้เรียนในทางดนตรีที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัยและบริบทที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนรู้เข้าใจว่าในรายวิชามีการกำหนด ผลการเรียนรู้ (out-come) โดยได้กำหนด ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะอย่างไรบ้าง และสามารถอธิบายด้วยภาษาของตนเองได้

การสอนดนตรี โดยเฉพาะในรายวิชาทักษะคีบอร์ด ผู้เรียนต้องเข้าใจว่าในการประเมินนั้น ตนเองต้องแสดงความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในเรื่องใดบ้าง ผู้เรียนต้องเข้าใจว่า ในการประเมินจะมีการประเมินเมื่อใด และประเมินอะไรบ้าง (what and when) มีการแบ่งเนื้อหาความรู้ ทักษะแบ่งออกเป็นส่วนๆ หรือไม่ อะไรประเมินก่อน อะไรประเมินหลัง ดังเช่น บทเพลงที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องแสดง ถ้าครูผู้สอนกำหนดไว้ 5 เพลง ผู้เรียนต้องเข้าใจว่า มีบทเพลงใดบ้าง และมีกำหนดระยะเวลาในการสอบบ้างหรือไม่ มีเพลงใดต้องเล่นก่อน เล่นหลัง ซึ่งถ้าผู้เรียนเข้าใจเช่นนี้ ผู้เรียนสามารถที่จะออกแบบออกแบบการฝึกซ้อมได้ด้วยตนเอง ตามความสำคัญและความยากง่ายของเพลง จากตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นการประเมินการปฏิบัติทักษะคีบอร์ดที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจว่า ในการประเมินนั้น มีการประเมินอะไรบ้าง หรือประเมินแบบใด ดังจะเห็นได้ว่าในแบบ A มีการเล่นจากความทรงจำ และทำทางในการเล่น ในขณะที่ไม่พบในการประเมินแบบ B

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบการประเมิน

แบบ A	แบบ B
✓ เล่นจากความทรงจำ memory	✓ ทำนอง ระดับเสียงถูกต้อง
✓ เล่นถูกต้องจังหวะ tempo	✓ แบบรูปลีลาจังหวะถูกต้อง rhythmic pattern
✓ เล่นระดับความดังเบาได้เหมาะสม dynamic	✓ จังหวะเคาะมีความสม่ำเสมอ
✓ แสดงออกในด้านอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรีได้เหมาะสม (expression)	✓ สามารถแสดงออกในด้าน expression ทั้งในด้านความดังเบา ช้าเร็ว และเล่นถูกต้องตามเครื่องหมาย articulation ที่กำหนด
✓ ทำนั่งในการบรรเลงคีบอร์ดได้ถูกต้อง (posture)	

นอกจากนี้ ปัญหาที่พบคือ ในการอธิบายผลการเรียนรู้ของรายวิชามักใช้ศัพท์วิชาการ ซึ่งบางครั้งยากกับผู้เรียนที่จะเข้าใจ ดังนั้นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ด้วยวิธีการประเมินตนเอง ผู้เรียนจะต้องใช้คำศัพท์ที่ตนเองเข้าใจ ดังเช่น รายวิชาเขียนไว้วาเลนบันไดเสียงไมเกิน 2 ชาร์ป 2 แฟลท ทั้งบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ ผู้เรียนบางคนอาจจะสับสนกับคำอธิบายดังกล่าว และคิดว่าข้อมบันไดเสียงเพียง 2 บันไดเสียง หรือข้อมแต่บันไดเสียงเมเจอร์ ดังนั้น ผู้เรียนอาจจะต้องเขียนใหม่ว่า บันไดเสียงที่ต้องเล่นทางชาร์ป ได้แก่

บันไดเสียง C Major, G major, D major, ทางแฟล็ต ได้แก่ F Major และ Eb ส่วนบันไดเสียงไมเนอร์ ได้แก่ A minor, E minor, B minor, D minor และ G minor ซึ่งจำนวนบันไดเสียงที่ต้องซ้อมคือ 10 บันไดเสียง การให้ผู้เรียนเขียนดังกล่าว มีความสำคัญเพราะทำให้ผู้รู้ว่าการเรียนต้องฝึกซ้อมอะไรบ้าง และมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

2. ผู้เรียนต้องมีตัวอย่างที่ดี ที่ถูกต้องในการฟังเป็นตัวอย่าง และเพื่อเปรียบเทียบตัวอย่างที่ดีกับงานที่ตนเองกระทำได้

การประเมินตนเอง โดยเฉพาะในวิชาดนตรี ผู้สอนต้องมีตัวอย่างที่ดีให้ผู้เรียนได้เห็น ได้ฟัง ตัวอย่างที่ดีช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าเสียงที่ดี เสียงที่ใช่ เสียงที่เหมาะสม ถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร ถ้าปราศจากซึ่งตัวอย่างแล้ว การประเมินตนเองก็จะลดประสิทธิภาพไป เพราะผู้เรียนจะประเมินงาน แต่ในกรณีเฉพาะที่ผู้เรียนทำได้ เข้าใจ แต่ถ้าผู้เรียนยังไม่เข้าใจ หรือยังไม่รู้ว่าเสียงที่ดีนั้นเป็นอย่างไร ผู้เรียนย่อมไม่สามารถประเมินตนเองได้อย่างครอบคลุมและถูกต้อง ในอดีต ปัญหาที่มีมากในวิชาดนตรี เพราะในการสอน ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถจำเสียงตัวอย่างที่ดีจากครูได้ เมื่อไปซ้อมเอง ก็จะทำให้เพียงระดับหนึ่ง และถ้าในความจำของผู้เรียน ไม่มีตัวอย่างเสียงที่ดี ผู้เรียนย่อมไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ผู้เรียนสามารถประเมินได้ว่า มีอะไรที่ตนเองทำได้ดี และอะไรที่ตนเองทำได้ไม่ดี และเหตุที่ไม่ดีนั้นเกิดจากสาเหตุใด นอกจากนี้ การมีตัวอย่างเสียงที่ดีสำหรับชั้นเรียนสปีคอร์ดต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถฟังได้ ไม่จำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ การฟังตัวอย่างที่ดีแบบดังกล่าวช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ ว่า เสียงที่ดีนั้นควรเป็นอย่างไร

ปัจจุบัน จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ช่วยทำให้ครูสามารถหาเสียงตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ฟัง ได้เรียนรู้ และในขณะเดียวกันผู้เรียนก็สามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินตนเอง โดยการบันทึกเสียงการบรรเลงของตนเอง และนำไปเปรียบเทียบกับตัวอย่างเสียงที่ดีได้ หนังสือดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลง ปัจจุบันจะมีซีดีมาพร้อมกับตัวหนังสือให้ครูหรือผู้เรียนได้ฟังตัวอย่างที่ดี ซึ่งการมีตัวอย่างเช่นนี้ ช่วยลดปัญหาจากการที่ผู้เรียนไปหาตัวอย่างของเสียงดนตรีจากสื่อเทคโนโลยี เช่น ยูทูบ (you tube) แต่เสียงดังกล่าวไม่ใช่ตัวอย่างที่ดี อาจมีนักดนตรีสมัครเล่น ได้บันทึกเสียงและนำไปลงในยูทูบ และถ้าผู้เรียนไปเลือกฟังที่ผิด แต่มีความเชื่อว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เพราะชาวตะวันตกเป็นคนเล่น และชาวคนไทยช่วยขึ้นนำ ก็จะทำให้ผู้เรียนเลือกแม่พิมพ์ที่ผิด และถ้าฝึกปฏิบัติไปแล้วอาจจะยากที่จะแก้ไข ส่งผลเสียให้กับผู้เรียน ดังที่ครูดนตรีของไทยพบปัญหาในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ดังนั้นความหมายของตัวอย่างที่ดีคือ ตัวอย่างที่ถูกต้องทั้งทางดนตรี ทางเทคนิค และทางจารีตประเพณีในการบรรเลงของดนตรีในแต่ละรูปแบบ แต่ละวัฒนธรรม

3. ผู้เรียนสามารถประเมินได้ว่า มีอะไรที่ตนเองทำได้ดี และอะไรที่ตนเองทำได้ไม่ดี และเหตุที่ไม่ดีนั้นเกิดจากสาเหตุใด

จากการรับรู้ เข้าใจว่าเสียงที่ดีนั้นเป็นอย่างไร จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถในการประเมินได้ว่า อะไรที่ตนเองทำได้ดี และอะไรที่ไม่ดี เหตุที่ไม่ดีนั้นเกิดจากอะไร การประเมินจะประสบความสำเร็จ ถ้าครูผู้สอนมีแบบฟอร์มช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่า ในการประเมินตนเองต้องประเมินอะไรบ้าง นักวิชาการบางท่านเสนอให้ครูผู้สอนทำเอกสารการประเมินด้วย รายละเอียดการให้คะแนนด้วยรูบริก (rubric assessment) ทั้งแบบทั่วไป และแบบเฉพาะเจาะจง

สิ่งที่สำคัญของการประเมินตนเองในการเรียนทักษะสปีคอร์ดคือการที่ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองตามหัวข้อดังกล่าวได้ว่า ตนเองสามารถทำได้ดีเพียงใด อะไรที่ตนเองทำได้ดี อะไรที่ไม่ดี อะไรที่ต้องปรับปรุง ดังตัวอย่าง การประเมินการเล่นประกอบการขับร้อง ซึ่งในการสอน ครูได้ฝึกให้ผู้เรียนเล่นประกอบการขับร้อง โดยใช้คอร์ด I คอร์ด IV และคอร์ด V และเล่นประกอบ 3 แบบ คือ 1. แบบบล็อกคอร์ด (block chord) 2. แบบอาเพรสซิโอ (arpeggio) และ 3. แบบเล่นเบสด้วยคอร์ดรูท และสลับกับแบบบล็อกคอร์ด จากการประเมินตนเองก่อนสอบ ผู้เรียนพบว่า ตนเองยังไม่สามารถเล่นแบบที่ 3 ได้ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกเล่นคอร์ด I-IV- V ของแต่ละบันไดเสียง ตนเองยังทำได้ไม่ดีนัก ทางแก้ที่น่าจะทำได้คือ การฝึกกับนิ้วเปล่าทั้งสองมือ พร้อมกับร้องโน้ตในคอร์ด เมื่อจับได้นิ้วไว้อย่างไร และคอร์ดที่เล่นมีโน้ตใดบ้าง จึงมาฝึกเล่นที่เปียโนต่อไป

ในการบรรเลงเพลงจากความทรงจำ ผู้เรียนพบว่าหลังจากที่บันทึกเสียงและนำมาฟังเพื่อประเมินข้อดี ข้อเสีย ผู้เรียนพบว่า ตนเองไม่ได้รับวัดระว่างเรื่อง ความดังเบาของเพลง ที่มีความแตกต่างระหว่างท่อน A กับท่อน B ผู้เรียนเขียนข้อควรแก้ไขตรงเครื่องหมายด้วยปากกาสีแดง และทำการฝึกซ้อมใหม่โดยให้ความสำคัญกับระดับความดังเบา

4. ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ ผลักดันตนเอง ในการนำเอาข้อสรุปไปปฏิบัติใช้ได้จริง เพื่อให้ลดช่องว่าง ลดปัญหาที่เกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ก่อนที่จะมีการประเมินในขั้นสุดท้าย

ข้อดังกล่าวนี้เป็นข้อที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจาก ถ้าผู้เรียนสามารถทำในข้อ 1 ถึง 3 ได้ แต่ไม่นำเอาผลไปใช้ ก็จะไม่เกิดผลดีกับการเรียนรู้ การปรับปรุงตนเอง ซึ่งปัจจุบันนักการศึกษาให้ความสำคัญกับการนำเอาผลการประเมินไปใช้ การประเมินตนเองและการการใช้สัญญาการเรียนรู้ (learning contract) เป็นแนวทางหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการประเมินตนเอง โดยการใช้สัญญาการเรียนรู้ เป็นแนวคิดของ (Cowan 2006) และได้รับการพัฒนา จากการที่ผู้เรียนต้องประเมินตนเองทั้งในหัวข้อ อะไร (what) เมื่อไร (when) ต้องเรียนรู้อย่างไร (how to learn) การใช้สัญญาการเรียนรู้ของ Cowan ไม่ได้ปล่อยให้ผู้เรียน เรียนอย่างเดี๋ยวดาย แต่หลังจากที่ผู้เรียนได้ประเมินตนเองแล้ว และ

เริ่มทำสัญญาการเรียนรู้ว่า ตนเองจะต้องเรียนอะไร มีวิธีการเรียนอย่างไร และเมื่อทำการทดสอบตนเองจะต้องมีผลการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนและผู้สอนตกลงกันได้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน จากครู ทั้งในการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับ การพิจารณาและตรวจสอบตารางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ทำขึ้น ซึ่งเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีครูและเพื่อนช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเอาผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงตนเอง

สิ่งที่สำคัญสูงสุดของการประเมินตนเองอีกประการหนึ่งคือ ครูผู้สอนต้องปลูกเร้าให้ผู้เรียนได้นำเอาผลไปใช้เพื่อการปรับปรุงตนเองระหว่างเรียน ไม่ใช่การปรับปรุงหลังจากที่สอบเสร็จไปแล้ว ซึ่งไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการใช้การประเมินตนเอง การสอนให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมในการประเมินและแก้ไขตนเอง ต้องเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ไม่รอให้หมดเวลาแล้วค่อยมาคิดว่าถ้าตนเองทำอย่างโน้น อย่างนี้ ตั้งแต่เมื่อเดือนที่แล้ว สัปดาห์ที่แล้ว ตนเองจะได้คะแนนดีกว่านี้ ทางดนตรีเช่นกัน ครูผู้สอนวิชาชีพบอร์ตจึงต้องทำหน้าที่เป็นโค้ช เป็นผู้ช่วยผู้เรียน ผู้สนับสนุน ให้ผู้เรียนได้นำเอาผลการประเมินไปใช้ ฝึกให้ผู้เรียนออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง ไม่ใช่เป็นฝ่ายรับเพียงฝ่ายเดียว (passive) แต่ต้องเป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายรุก (active) รู้ว่าเมื่อตนเองมีข้อด้อย ตนเองจะต้องแก้ไขให้ข้อด้อยลดน้อยลงได้อย่างไร ด้วยวิธีการใด อย่างไร ในเวลาใด และทำให้ตนเองนั้นมีความภูมิใจขึ้น รู้ว่าต้องจัดการเรียนรู้อย่างไร ตนเองจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนตามที่ตนเองตั้งใจไว้

สรุป

วิชาทักษะวิชาชีพบอร์ตที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ ครู 1 คนต่อผู้เรียน 10-15 คน ที่เน้นครูเป็นจุดศูนย์กลาง จะส่งผลให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้ตั้งรับ เป็นผู้เรียนแบบเหนียวแน่น และทำให้ผู้เรียนหลายคนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน การนำเอาการประเมินตนเองแบบผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางมาใช้ในการเรียนการสอน ฝึกให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง โดยประเมินกับเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาหรือเป้าหมายที่ตนเองได้กำหนดไว้ ศึกษาถึงช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองกระทำได้กับเกณฑ์หรือเป้าหมายดังกล่าว รู้ว่ามีวิธีการแก้ไขอย่างไรบ้าง และที่สำคัญสูงสุด คือต้องมีความต้องการในการแก้ไขให้ตนเองนั้นบรรลุไปตามเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้ทั้งครูและผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนทักษะวิชาชีพบอร์ตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทศนา แคมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2558). **พจนานุกรมศัพท์การศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน
- Andrade, H. (2019). **A Critical Review of Research on Student Self-Assessment**. Front Educ. Retrieve from <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2019.00087/full>.doi: 10.3389/feduc.2019.00087
- Andrade, H., and Y. Du. (2007). **Student Responses to Criteria-referenced Self- Assessment**. Assessment & Evaluation in Higher Education 32 (2): 159–181. DOI: 10.1177/0027432111434742
- Andrew, D. Christopher. (2016). **Student Self-Assessment: Teacher's Definitions, Reasons, and Beliefs**. All thesis and Dissertation. 6393. BYU Scholars Archive Retrieve from <http://scholarsarchive.byu.edu/etd>.
- Cowan, J. (2006). **On becoming an innovative university teacher: Reflection in action**. 2nd.ed. Oxford: Oxford University Press.
- Elliott, David J. and Silverman, Marissa. (2014). **Music Matters: A Philosophy of Music Education 2nd Edition**. NY: Oxford University Press.
- Green, Lucy. (2008). **Music, Informal Learning and the School: A New Classroom Pedagogy**. NY: Ashgate Publishing Ltd.
- Hallam, Susan. (2006). **Music Psychology in Education**. London: Institute of Education, University of London.
- Moss, M. Connie and Brookhart M. Susan. (2009). **Advancing Formative Assessment in Every Classroom: A Guide for Instructional Leaders**. VA: ASCD Publishing.

- National Association of Schools of Music. (2020). **National Association of Schools of Music Handbook 2019-20**. VA: The National Association of Schools of Music
- Rosenshine, Barak. Froehlich, Hidegard and Fakhouri Inshad. (2002). **The New Handbook on Music Teaching and Learning**. A Project of the Music Education National Conference. Richard Colwell and Carol Richardson Editor. NY: Oxford University Press.
- Scott, Sheila. (2012) **Rethinking the Roles of Assessment in Music Education**. *Music Educators Journal*, 98(3), 31-35.
- Taras, M. (2010). **Student self-assessment: processes and consequences**. *Teaching in Higher Education*, 15(2), 199-209.
- Wride, Michael. (2017). **Guide to Self-Assessment; Academic Practice and e-learning (CAPSL) resourced assessment**. University of Dublin Trinity College. Retrieved from <https://www.tcd.ie/CAPSL/resources/assessment/selfassessment.php>
- Yan, Zi and Brown T.L. Gavin. (2017). **A cyclical self-assessment process: towards a model of how students engage in self-assessment**, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 42:8, 1247-1262, DOI: 10.1080/02602938.2016.1260091
- Young M. Margaret. (2013). **University-level group instruction and professional musicians**, *Music Education Research*, 15:1, 59-73.